

Tekst gwarowy — Kucborek 1

Autor: Halina Karaś

Tekst nagrali: Monika Podkościelna, Katarzyna Składanek, Aleksandra Poprzeczko, Michał Krzymowski (5.11.2006 r.). Zapis wstępny – Beata Zaluza, weryfikacja zapisu i opracowanie – Halina Karaś

{smoothgallery image=F6474.jpg&title=Józef Pawski&caption=Józef Pawski}Informator: Józef Pawski, ur. w 1928 roku w Kucborku.

O rodzinie

{vm}T641.mp3|L{/vm}

{tt}= moi rodzice, zakłócenia w kategorii męskosobowości (zaimek w formie niemęskosobowej + rzeczownik męskosobowy)|Moje rodzice{/tt} pochodzili spod Brodnicy, tak doustali tu, bo {tt}= ojciec, labializacja, czyli poprzedzenie samogłoski o w nagłosie przez ł (wymawiane jak niezgłoskotwórcze u)|łojciec{/tt} był inwalida, nie, ji dostał przydział ziemi, bo tak to nie bardzo chcieli dać, ale te renty już nie dostał, bo tak dostawało pięćdziesiąt złotych przed {tt}= przed wojną, zanik nosowości -ą w wygłosie|wojno{/tt} renty. To było dość sporo piniędzy pięćdziesiąt złotych, a później jak do władzy przyszedł Piłsudski, no to wszystkim tym, bo łojciec {tt}= był, przejście wygłosowego -ył > -uł|buł{/tt} pod zaborem {tt}= pruskim, końcówka -em w miejscowniku lp. przymiotników|pruskiem{/tt}, nie, to jak wojna wybuchła pierwsza światowa, no to pod zaborem tych brali, gdzie był zabór, to tych brali, te, co pod zaborem austriackim ,to Austriacy też przecie brali ludzi nie, no to tych wszystkich ludzi, co tam byli na tym terenie, to zabirali, Ruoskie, co pod Ruskiem zaborem, to Ruski zabrali też dos… do łobrony swoj. I tak było. A Pana żona też pochodziła z tej okolicy czy skądś dalej? No to, ja miałem {tt}= dwie żony, charakterystyczne dla całej Polski północnej upowszechnienie się formy dwa także w rodzaju żeńskim|dwa żony{/tt}, bo buł, bo to byłem, jedna zmarła {tt}= mi, stwardnienie miękkiego m’ w zaimku typowe dla Mazowsza i rozszerzające się na tereny sąsiednie|my{/tt} i później drugi raz się żeniłem, nie. Nu to była tu z… tyż z łod… z tyj łokolicy. Czy był Pan w wojsku? W jakim, w polskim? Za Polski Ludowyj, nie, ale jes taka sprawa, ja ni {tt}= mogłem, tu zachowana (w historycznej formie złożonej czasu przeszłego) fonetyka udźwięczniająca|mógem{/tt} być we wojsku polskim, skoro byłem {tt}= za granicą, wąska wymowa samogłoski nosowej ą i zanik nosowości w wygłosie, stąd -ą > -u|za granicu{/tt}. To tak było, że ci, to buł taki element jakby powiedzieć, że byłem za granicu, to wiedziałem co tam je, bo pięć lat byłem na, w tym, w Niemczech na robocie we wojne. Gdzie? Starogard Szczeciński teraz. Co Pan tam robił? U gospodarzy, u {tt}bamber ‘chłop, wiejski bogacz’|bambra{/tt}, gnój wyrzucać, łorać, siać, wszystko to, co na roli się robi. A w kraju po wojnie gdzie Pan pracował na gospodarstwie? Tutaj, jak przyszedłem po wojnie, to tutaj zostałem. Wyjeżdżał gdzieś Pan na dłużej? Po wojnie? Bo we wojne to byłem w Niemczech, tak, ton do roboty. Gospodarke {tt}= zajęli, nosowość „przechodzi” z samogłoski na spółgłoskę, czyli unosowieniu ulega spółgłoska (stąd ł > n)|zajeni{/tt} Niemcy, wszystko aresztowali, nie było wolno nic sprzedać, kupić mogłem wszystko, ale sprzedać nic, bo to buł tu w Kucborku we wsi taki, Niemcy mówili [twajhendler], to buł jako sołtys i tu tam {tt}= Kucborkiem, twarda wymowa grupy kie typowa dla Mazowsza i prawie całej Polski północnej|Kucborkem{/tt} rzondił, a jakbym sprzedał coś nie, to sprawe zrobili w {tt}= sądzie, wąska wymowa ą jako un (przed spółgłoską zwartą)|sundzie{/tt} ji do pierdła. No dobrze, to w takim razie opowie nam Pan o historii wsi, o Kucborku? Tak co łojciec gadał, to jak tu przyszedł, to było w dwudziestym czwartym roku, to jakiś Andrzejewski buł, a później przyszedł dowódca, bo un buł majorem, to dostał tu gospodarke {tt}= przydzieloną, podwyższenie artykulacji samogłoski o przed spółgłoską nosową, czyli grupa oN > óN, zanik nosowości ą w wygłosie|przydzielóno{/tt}. Jak Piłsudski przyszedł do steru, to wtenczas tych {tt}= swoich, prejotacja, czyli poprzedzenie samogłoski i (tu w śródgłosie) jota|swojich{/tt} niepewnych usuwał z wojska i {tt}= swoimi, końcówka -emi i stwardnienie m’ (typowe dla Mazowsza i rozszerzające się na tereny sąsiednie)|swojemy{/tt} wojsko łobsadzał, i jak przyszedł Piłsudski to u… Tera chwalu Piłsudzkigo, a to co łojciec powiedział, bo ja jeszcze nie byłem taki przecie po pieyrszy wojnie, to ja tam nie pamientam, nie, ale już teraz, to powiedzieli tak, Piłsudski swoich z… tam ze wschodu z tych kresów sprowadzał, a tych, co tu byli co w niemieckim wojsku, no to usuwał. Abo mówił, że {tt}= cud nad Wisłą, fonetyka wyrazowa nieudźwięczniająca szerząca się z Mazowsza (pierwotnie była tu fonetyka udźwięczniająca)|cut nad Wisłu{/tt} buł, w ogóle nieprawda, że to cut nad Wisłu, bo Piłsudzkigo jak tam buł na wschodzie rzekomo wojował, to jak bolszeawiki ruszyli, to go gnali aż do Wisły pod Warszawo. Dopiero przyszły, zaciongneli wojsko wyszkolone przez Niemców, to byli tu z Pomorza, z Poznańskiego i ze Ślonska, z tych zaborów ni, to byli już, wojsko wyszkolone było, bo już na ty pieyrszy wojnie światowy byli. Nu moj łojciec nie brał ludzią, bo buł ułymny. Buł już {tt}= inwalida, prejotacja, tu poprzedzenie w nagłosie samogłoski i jotę i rozszerzenie artykulacyjne i do e przed spółgłoską nosową n|jenwalidu{/tt}, tak że już do wojska nie musiał jić. No ji później dopiru te sie tu zebrali poznaniaki, tu z Pomorza ji ze Ślonska i tych bolszewików

wygnali. To mój łojciec mówi, bo łon spod Brodnicy tam pochodził, to tam niedaleko jest las koło nich, to bolszeawiki już w lesie byli i Polaki dopiru jich tam wygnali, to już wyszkolone wojsko było. A takich jak przyszed taki, co karabina nie umiał strzylać, no to co to za żołnierz, nie, no i tak było.